

Előfizetési árak:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy órára	1 "
— Egyes szám 4 kr. —	

Kiadóhivatal:
 Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
 Nagybecskerek, Uri-utca 278. sz.,
 hová az előfizetések és a lap
 szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

TORONTÁL

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:
 Nagy-Becskerek,
 Ferencz-József-tér,
 Bauer-féle ház
 hová a lap szellemi részét illető
 minden közlemény intézendő.

Hirdetések
 a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
 Azonkívül az összes hirdetési
 irodákban.

Megjelenik mindennap,
 vasár- és ünnepnapok
 kivételével.

A kiállítás és a sajtó.

Nagybecskerek, április 20.
 A millénniumi kiállítás ügye foglal-
 koztatja a közvéleményt. A kormány és a
 társadalom válltve fáradoznak azon,
 hogy az ezredéves jubileum emlékére léte-
 sitendő országos kiállítás minél méltóságos-
 sabb legyen. A főváros vezérfőnökei, az
 összes társadalmi osztályok, a szellemi s a
 finansziális erőforrások matadorai verse-
 nyezve törekednek, multbeli nagyságában
 s jelenkorbeli életképességében bemutatni
 a nemzetet. Az irányadó tényezőket any-
 nyira elfoglalja és leköti az alkotás heve,
 hogy szinte érintetlenül s teljesen elárvtan
 teng az érdekkeltő erő, a mely a
 vidéki és külföldi sajtó befolyásában
 rejlik.

Igaz ugyan, hogy kiállításunk alap-
 vető mozgalmairól többé kevésbé érte-
 sitve vannak a vidéki lapok is, és ezek,
 valamint a fővárosi lapok révén annyira
 mennyire értesül ama mozgal-
 makról a nemzet vidéki intelli-
 genciája; ez azonban még nem jelenti
 azt, hogy oly érdeklődést éreznék a vidék,
 és mutatna is, a minőt hasonló körülmé-
 nyek közt s hasonló czélok megvalósítása
 körül, ily nagy ünnepi aktus küszöbére
 érve, érez és mutat más államokban, ugyan-
 csak a provinciális sajtó által
 serkentve. A mily fontos a vidéki sajtó
 által a kiállítás iránt érdeklődésre han-
 golni azon milliokat, a kikhez legföljebb
 a provinciális lapok jutnak el, éppen oly
 fontos a külföldi sajtó megnyerése s
 általa a külföldi társadalmi tényezők ér-
 deklődésének fölkelteése.

Kétségtelen tény az, hogy a legtöbb
 kiállítás, köztük az 1885. évi budapesti
 országos kiállítás csekély látogatottsága a
 vidék és a külföld részéről s nem éppen
 jelentéktelen anyagi deficitje egyedül abból
 az okból eredt, hogy előzőleg, jóval
 a megnyitás előtt, sem a vidéki, sem
 a külföldi sajtó nem foglalkozott velük

oly mértékben, mely képes lett volna
 jelentékenyebb érdeklődést kelteni.

Jól tudjuk, hogy e körülmény nem
 kerülte ki sem kereskedelmi miniszterünk-
 nek, sem államtitkárának, mint a kiállítási
 országos bizottság elnökének, illetve al-
 elnökének figyelmét. Amde míg egyrészt
 lehetetlen, hogy emberfölötti munkájuk
 közepette minden részletre kiterjesszék
 figyelmüket, másrészt oly fontos ez a
 körülmény, melyet nem lehet elég nyoma-
 tékosan hangsúlyozni: azért a kiállítás
 két vezértényezőjének, Németh Imre igaz-
 gatónak és Gelléri Mór titkárnak különös
 éber figyelmébe ajánljuk azt, nehogy oly
 szűk körre szorítkozzék kiállításunk érde-
 keltő ereje, a minőre az 1885. évi kiállítá-
 sáé kuporodott. Nem elég, hogy nemzeti
 erőnk mult s jelen látképe legyen
 összehordva, hanem az 1885-iki eljá-
 rásnál jobban gondoskodni kell arról is,
 hogy összetoborzva legyen ott a
 vidék és a külföld népe is.

Az 1885. évi kiállítás erkölcsi deficitjét
 abban láttuk, hogy az voltaképpen látvá-
 nyosság volt a főváros lakossága
 számára; ebből eredt aztán az anyagi
 deficit. Szerintünk legelső sorban érdeklő-
 désre kell birni a vidéket s vele egyide-
 jűleg a külföldet. E feladat oly jelentős és
 oly nehéz, mint akár maga a kiállítás létre-
 hozása. A vidék lakossága rendki-
 vülien nehézkes, annyira, hogy a vi-
 déki lapok szerkesztőinek temérdek ér-
 vet, lelkesítő közleményt kell, még pedig
 előzőleg s huzamos ideig, közlé-
 tenniök — az anyagi áldozatoktól elte-
 kintve — míg arra az elhatározásra birják
 a vidéki közönséget, hogy fölkeressék a ki-
 állítást. A külföld lakossága meg
 nem nehézkes ugyan, de a mi vi-
 szonyaink iránt előítéletes. Hó-
 napokig kell ott az eszmék, érvek s reklá-
 mok ezreinek megjeleniök, míg a viszo-
 nyaik szerénysége s keleti jellege felől
 táplált tévhitükön erőt vesz a felkeltendő
 érdeklődés.

Azt pedig, hogy a külföldi tár-
 sadalom egyáltalán tudomással sem bir
 kiállítási terveinkről, az a sajnálatos tény
 általánosan ismert. Nem birnak arról tu-
 domással sem Német, sem Franciaország-
 ban, de még Ausztriában sem, az inter-
 náczióális érdeklődés hivatott
 tüzhelyeinél: a szerkesztőségek
 körében.

Még elég idő van, hogy e fontos té-
 nyező megnyeressék és igénybe vették.
 Nemcsak hisszük, de meg vagyunk győ-
 ződve, hogy az intézők mihamarabb szá-
 molva a mondottakkal, sietni fognak a
 közreműködését megnyerni annak a fontos
 tényezőnek, amely kellő tapintattal s ügy-
 buzgalommal képes is, hivatott is az er-
 köcsi és anyagi sikert biztosítani az óriási
 áldozatokkal létesített kiállítás részére.

Államesiny Szerbiában. Belgrádból jött
 táviratok jelentik, hogy a kabinet immár teljesen
 meg van alakítva. Dokics miniszterelnök nem
 vállalt tárczát, hogy egész idejét a fiatal királynak
 szenteltesse és támogassa az államügyek elinté-
 zésében. Közoktatásügyi miniszterre a haladó-
 párti Novakovic Stoján, volt konstantinápolyi
 követ, igazságügyminiszterre a radikális párti
 dr. Maximovic Péter ügyvéd nevezetett ki és
 ezzel a kabinet teljes. Belgrádban beszéltek,
 hogy Dokics nemcsak a király bizalmát bírja,
 hanem egyszersmind Milánét és Natáliát is.

Költségvetési törvényjavaslat. A képvé-
 selőház pénzügyi bizottsága tegnap tárgyalás alá
 vette az 1893-iki költségvetési törvényjavaslatot.
 Az egyes tárcza-költségvetések előadói, konstata-
 lván, hogy a törvényjavaslatban felsorolt bevétel-
 teli s kiadási tételek mindenben megegyeznek a
 háznak a budgetvita folyamán hozott határozataival,
 a törvényjavaslat általánosságban s részletei-
 ben is változatlanul elfogadtatott. Hegedüs Sándor
 előadó rövid szünet után előterjesztvén a tör-
 vényjavaslatra vonatkozó jelentés tervezetét, a
 bizottság azt nyomban hitelesítette s megbízta
 az előadót a jelentésnek még a ház mai ülésében
 leendő előterjesztésével.

A „TORONTÁL” TÁRCZÁJA.

A vérszerződés.

— Irtá: Morvay Győző. —

— Nevezés! Amaránthnak! — állott a levél
 kussa sorainak egyikében. Utána est a két szót
 vetette: — Igy szeretem! Mellette hat felkiáltó
 és kilencz gondolatjel.

Mosoly forgott ajkam körül, midőn es új
 ötletét elvastam. Inkább Lilynek, Nanának, Pipis-
 kének, Kalibánnak vagy Pukknak nevestem
 volna. Mi férhetett ismét aranyos fejébe?! Épp
 e romantikus néven valljak szerelmet! Hogy e
 bisarr, döcögős szót irjam válaszom homlokára?
 Például így: Óóóh kedves Amaránth, óh szeret-
 lek Amaránthia, csókollak Amaránthissima stb.
 E sárdai nevelés különcködése! E virágyelvi
 inkornatus Marlittismus! e lánybolondító reaci-
 pék! Óh, óh! És hossz meg én, ki hovatovább
 kikopok minden romantikából és e siheder-
 korombeli hajlamok mögött becsapom a kaput.

Nem hederítettem e pajkos szemlére és
 mikor újra megláttam, fel sem említettem, el-
 felejtette, kirapált selyemgubós fejéből.

Lentastam hozzá.

Ott ültem ismét a pusztai ház zöldvirágos
 ebédlőjében. Fölöttem az óra ketyegett, előttem
 a magas pohárszék, assal a tömördek portartó
 ivoir szobrecskával, esüst szelencsével; mellet-
 tem állt ö bodros, puderlehelte arany hajával,
 habos gasir ruhájában.

Cigarettafüst mellett csevegtünk. Ő tudós
 kemolyságokon törte fejét, bohókásan csicsorgott,
 én mosolyogtam gondolataira.

A csigaretta elégett.

— Kérek egy szivarkát! — szóltam.

Felállott és magához vette a finom szálú
 dohányt.

— Majd én csinálom! — mondtam.
 Nem, nem, én is tudok, megtanultam! Jól
 tudom!

— Hadd lássam!
 Finom kezeivel csavart egyet, miközben
 kis ujjával leszorította az ellenkedő dohány-
 szálat. Nem sikerült. A dohány egy makran-
 csoskodott, mint a rossz gyerek a bölcsőben.

— Nem megy. Lássa!
 — De, jó már!
 — Haha eissakadt! Látom már, én csinál-
 lom meg.

— Nem tudok, igazán nem tudok — szolt
 elszemorodva.

Magam sodortam tehát egy karcsu cigarettát.
 Neki is késsítettem egyet felvidítónak.

— Soha se nőszülnek — szolt — ha férfi
 volnék.

— Élné világát, kényelmeskednék, gigerlis
 kednék, fenegyerek volna a tükörgallértól a lakk-
 sarokig? hm? Asszony van elég, kurisalna, szivet
 törne, adósságot csinálna és, és —

— Dehogy, a nő csak gát volna haladá-
 somban!

— Ejnye de filosofussá lett! De a dologban
 van valami!

— Ugy-e! A maga hivatása sokkal mess-
 sebb vitt a hási kandallónál. Ambíciója nagy.

— Még miniszter is lehetnék. Hm?

— Hogyne, mint ügyvéd, jogász.

— Persze magácska szerint minden jogász
 már születésénél miniszteri tárczával jó a
 világra.

— Már megint szatirizál.

— Dehogy. Uramfia! csak nem állok meg
 az államtitkárságnál.

— Mért ne lehetne az, maga!

— Épp azért mert leszek, akarom, hogy
 maga miniszterné legyen.
 Nevetett.

— És ha miniszterelnökne nem leszek, nem
 is jó hozzám?

— Már hogy is gondolja, hiszen én nem
 értettem így, csak azt akartam mondani, hogy
 az asszony akadály minden törekvésnek, mert
 maradi természet.

— Mit is feleljek erre? Leszámoltam ezzel.
 — Lássa, lássa, megint maliciózus és még
 azt mondja, hogy szeret.

— Szeretem és éppen ez ruganyozza ambi-
 cziómat. Megelégszem egy kösepes ügyvédi pra-
 xissal és a mit szernek, elérek, örömmel helye-
 sem lábaihoz: Ime a magáé, magdiért.

— Igazán, így gondolja?

— Már hogy gondolnék mást. Est irtam
 Feri barátomnak is.

Hosszám hajelt és megcsókolt.

— Szeret? Igazán szeret?

Kérdőleg néztem reá.

— Ha nem szerettem volna, meg se kértem,
 le sem jöttem volna.

— Ah, az érdekesség!!

— És mi érdekes feküdnék abban: Szívét
 elbolondítani. Maga szeret, én szeretem. Assal
 punktum! Egy hó mulva asszony és férj va-
 gyunk, megint punktum! Egy év mulva irodám
 keresett, három év mulva less földem, házam.
 Punktum. Hat év mulva már több punktum is.
 És a végső punktum. Punktum.

— Maga nem szeret látom, nem tud, nem
 akar szeretni. Mindig perszifál!

— Ah, persze — feleltem feddőleg és meg-
 akartam csókolni.

— Nem, nem engedem.

— Soha mást nem szeretek!

— Soha? Tudja mi es?

Az állami jószágok kezeléséről Pap Géza dr. a tegnapi ülésben igen figyelemre méltó beszédet mondott. Az ingatlanok eladásánál és kezelésénél három szempontból indult ki. Megkülönbözteti azon állami birtokokat, amelyek legkisebb területűek s ezeket, kezdve az 1 holdtól egészen 150—200 holdig terjedőleg az első osztályba sorozza; a második osztályba azokat, melyek 200-tól egészen 1500—2000 holdig terjednek; a harmadik osztályba pedig a legnagyobb területűeket. E három osztály szerint ugymond különböző jelentőséget tulajdonít az államjavadnak. Az első osztályba tartozókat, az igen kis területűeket mielőbbi eladásra szánám, ezeknek gyors eladását szeretném keresztülvitni, mivel ezeknél az ingatlanoknál mindazokat a feltételeket látom felforgogni, melyek az államnak, mint privát gazdaságának a gazdaságkodást előnyössé nem teszik. A második osztályban, melybe a 200-tól egész 1500, egész 2000 holdig terjedő birtokok tartoznak, megállapítani óhajtanám azt a bérleti rendszert, a melyről a hírlapok legközelebb megemlékeztek és a melyet a földművelésügyi miniszter ur talán a közel jövőben a ház előtt elő fog adni. Ezeket az ingatlanokat vélném a lehetőségig legtovább megtartani az állam tulajdonában, mert a bérleti rendszer létesítése által egy a nemzetgazdasági, mint a politikai eszt is elérve látom, melyet a két leglényesebb tényezőnek tartok es ügy elbírálásánál. A legnagyobb birtokokra vonatkozólag sem a gyors eladást, sem a bérbeadást, hanem a célszerű és okoszerű telepítési rendszert kívánám életbe léptetni. A telepítési rendszer sokkal fontosabb és nevezetesebb momentum az állami életben, semmint az a közelmúltban is nagyon sok oldalról tekintetbe vétetett. Az irány, a mely szerint a telepítés Magyarországon, különösen a délvídeken foganatosított, talán nem felel meg egészen annak a célnek, melyet a telepítés által kell elérni. Nem felel meg azért, mert az irány nem lett teljesen megválasztva, t. i. az ingatlanoknak telepítésre való felhasználásánál figyelembe kell venni azokat az ingatlanokat, amelyek a jelen körülmények között mezőgazdaságilag hasznosíthatók és azokat, a melyeket csak bizonyos előmunkálatok véghezvitele után, — a milyen az árvízvédelem, a belvízrendezés, mert ilyen a legtöbb terület, — lehet telepítésre használni. Az előzőknél, vagyis azoknál, melyeken változatlan állapot mellett a telepítést okoszerűen azonnal lehet keresztülvitni, a telepítést azonnal foganatba veendőnek talánám; azoknál azonban, a melyeknél csak nagyobb kiadásokkal és nagy műveletek keresztülvitele után lehet csak a földet hasznossá tenni és csak bizonyos munkálatok véghezvitele után adhatók meg a létfeltétel az alakuló községeknek, a telepítést csak második sorban látám foganatba veendőnek. Itt nem új községek alapítása által, hanem az e területnek a körülvevő községek közti szétosztása által és nemcsak a legközelebb levő, hanem 20—30—50 kilométer távolságban levő községek közti szétosztása által vélném a területet gazdaságilag értékesíteni oly formán, hogy nem mint ma eszköztetik, az egyes telepéseknek 10—12 hold adhatók, hanem a már meglévő és a telepítésre szánt hely körül levő községek lakói közt 30—40 holdnyi arányban osztatnék ki a legelő,

azon feltétellel, hogy az nem a szoros értelemben vett gazdasági, hanem állattenyésztési célokra fordítassék. A kérdésnek ilyenformán való megoldásában nemcsak a délvídek állattenyésztésének érdekét vélem megvalósíthatónak, hanem egy okoszerű telepítési rendszer életbe léptetését. Minthogy én, ki délvídekről vagyok, e kérdésnek égető szükségét és a lakosoknak nyomorúságos anyagi helyzetét ismerem, a kik túlnépesség miatt falvaikban megélni nem képesek: ezeknek okvetlenül nagy vagyoni és gazdasági előnyét látom a minél szélesebb körű telepítésben.

HIREK.

— **Személyi hír.** Schaeffer Antal pápai praelatus tegnap este érkezett vissza római utjából.

— **Jegyzői vizsgálatok.** A torontálmegyei közlelési és körjegyzői szaktanfolyam évszázadon visszafelé f. évi április hó 27., 28. és 29. napjain délután 5 órakor a helybeli közlelési népiszkolában fognak megtartatni.

— **Uj katolikus lap.** „Közvélemény“ cím alatt katolikus társadalmi lap indult meg Győrött. Felelős szerkesztője és kiadó tulajdonosa Krisztinkovich Ede volt orsz. képviselő. A már megjelent, két első szám főleg a katolikus autonómia ügyével foglalkozik.

— **Uj szerb templom Nagyikindán.** A nagyikindai gör.-kel. hitközség f. hó 16 án tartott ülésében elhatározta, hogy templom-tervekre pályázatot hirdet. Az első tervet a hitközség 1200 forinttal, a másikat 500 forinttal jutalmazza. Ugyancsak ezen gyűlésben ment határozatba a „Szarvas“ szálloda lebontása. Helyébe modern berendezésű elegáns szállót fognak építeni. A közgyűlés helyben is hagyta a megtartott arjeljtést, mely szerint Pavlicsek ottani építész a szállodát 53,000 forinttal felépíti.

— **Tűz a megyében.** Perjámoson f. hó 14-én reggel a falu egyik legnépesebb utcáján levő házban tűz ütött ki, melyet azonban a gyorsan megjelent tűzoltóság mielőbb elfojtott. Az erősen dühöngő szél átvitte a szomszéd házra is a szikrákat s így ez is gyuladni kezdett már, de ez is szerencsésen, mielőbb még nagyobb kárt okozott volna, elfojtatott.

— **A selyemtenyésztés megyénkben.** Bezzerédi Pál selyemtenyésztési kormánybiztos egy testes füzetben ad számot a selyemtenyésztésnek Magyarországon és kiváltképen Torontálmegyében észlelt állapotáról az 1892. évben. A beszámoló bevétenes nem valami öröndetes események konstataálásával foglalkozik. Megállapítja, hogy megyénkben a selyemtenyésztés a lefolyt évben hanyatlott, mert 17487 kilóval kevesebb gubó termeltetett, mint az előző 1891-ik évben. Ennek oka egyrészt a tavasz kedvezőtlen lefolyásában, másrészt pedig a szederfalevéllel történt okoszerűtlen garázdálkodásban találja. A jelentés továbbá kiemeli, hogy megyénkben a közlelési falkolák már olyan állapotban vannak, miszerint belőlök 1892-ben 26312 drb lett közhelyekre kiültetve. Megrója a jelentés a lakos-

ságnak a kiültetett fákkal való kiméletlen bánásmódját, meg miatt sok elpusztul, mielőtt használhatóvá válnék. Ez az egyik oka, hogy a falkolák kedvező állapota mellett is kevés a szederfa s hanyatlik a selyemtermelés. A jelentés végül felhívja a selyemipar érdekében a szederfa állomány növelése és a létező szederfák megóvása akár hivatalosan akár társadalmi uton közreműködők. A számadatokból következőket tartjuk felemlítendőnek: Egész Magyarországon a lefolyt évben 2590 községben 76397 család termelt 970,050 kg. gubót, melyért 87310 forint 85 kr fiztetett a beváltásnál. Torontálmegyében 203 községben 10856 termelő család 169 kl. 867 gr. pete után termelt összesen 134,471 kg. 70 deka gubót, melyért kapott a beváltásnál 121.026 frt 09 krt. Átlag egy család 11 frt 14 krt. A selyemiparral foglalkozók jövedelme megyénkben volt 158.233 frt 51 kr. Ebből Nagy-Kikindán beváltatott 14750 kg. 13275 frtért. N.-Kikinda járás termelt: 8 községben 246 család 3 kiló 685 deka petéből 2365.10 kg. gubót s bevett érte 2128 frt 59 kr, mely összegből egy termelőre 8 frt 65 kr esik. Nagy-Kikindán 262 termelő család 2.662 kg. petéből 2351.90 kg. gubót termelt, melyért a kincstár 2116 frt 71 krt fizetett ki. Nálunk a termelés az előző évhez képest 22 kg. mivel több, de a termelők s a felhasznált petemennyiség kétszeresét teszi az 1891-ik évi állapothoz. A füzet befejezésül Bezzerédi kormánybiztos közli a szederfatenyésztés és befásítás érdekében a földművelésügyi miniszterhez intézett memorandumát.

— **Esküvő.** Tenner Vilmos dr., a nagy-szentmiklósi Berta kórház igazgató főorvosa folyó hó 16 án tartotta esküvőjét Löwengrad Juliska k. a. néhai Löwengard Bertalan dr. uradalmi orvos leányával.

— **Színház és katonazenekar.** Eötvös Károly képviselő tegnap nagy hangon interpellálta a honvédelmi minisztert, hogy mért tiltotta el a katonazenekaroknál a színházakban való zenélést. Nos ez az eltiltás az országnak csak egy-két városára vonatkozott. Igenis eltiltották például Debreczenben, még pedig azért, mert a felsőbb katonai körök fülháborodtak, amiért a debreczeni katonazenekar a „Próbaházasságok“ előadása alkalmával a Kossuth nótát húzta. Jogos volt-e vagy sem e felháborodás, nem kutatjuk, de konstataálni kívánjuk, hogy egy-két kivételtől eltekintve, a katonazenekar hallható lesz a színházakban. Igy például Nagyváradon is, ahol Vanisch Vilmos vezérőrnagy és Konja eszredes kijelentették Lesskay szinigazgatónak, hogy az az eltiltó rendelet csak Debreczenre vonatkozott és — kivéve a Próbaházasságot — a többi darabokban közre fog működni a katonai zenekar.

— **Énekesek figyelmébe.** Zichy Géza gróf április 28-án tart vizsgát az operai növendékek stipendiumaira pályázókkal Temesvárott a filharmonikus egyes. termében. Előre jelentkezhetni Strasser A. kamarai titkárnál.

— **Megesküszöm.**
— Meg is fog. Nagy arany keresztemre.
— Keresztre?! Hm, az nehéz lesz. Szívéré, szemére, ajkára, kezére, mindenre, a mi szent előttem.
— Maga istentelen!
— Nem esküszöm keresztere. Inkább elkötelesem magamat véremmel az ör...
— Jaj, ne mondja ki!
— Az örökké valóságára!
— Nem, nem, nem, csak keresztemre és arra is, az természetes.
— Azt nem tesszem!
— No hát jól van, megkötjük a szerszódást, maga gonosz!
— Mikor?
— Holnap, nem, ma mindjárt!
— Jól van, legyen mindjárt.
— Legyen! és est oly hidegen mondja.
— Maga kis telhetetlen...
De est már nem hallotta. Elsietett. Lementem kertjébe. A vadszőlő-inda csinálta lugasban ismét rám talált. Magával hozott egy új tollat és apró tákot.
— Melyik nürnbergi kinczókamrát fosztotta meg?
— Itt ez a toll, ezzel írunk, itt a tű, ezzel szerszódunk meg a vért.
— Ahá érttem! Eszeveszett kedves magam!
— Szeret hát, szeret? — kezdte újból féltékeny manója és öreg ujjával ütmet vert dalamos kérdéséhez. Megfogtam a kezét és csókot nyomtam csipkéjére. Astán szemébe néztem:
— Ugye, hogy maga nem szeret?! Asért követelődszik naponta, van nek szalagért szavannak.
— Nem csak szívénnek.
— Jó, mindig azt fogom hajtogatni, hogy szeretlek. Hámaságunk első havától pedig tengerszöld papagájom azt fogja rikoltani viszhangként: Ne félj, szeret! Ne félj, szeret! Most az egyszerű tehát azt mondom, hogy nem szeretem.

— **Nem szeret, tudom, nem szeret, lám nem szeret.**
— Bohó kis angyal!
— Semmi bohó, nem bohó, nem szeret, maga mondta.
— Ugy akarja?
— Nem. Maga akarja!
— Sohasem!
— Hát mendja megint, hogy szeret.
— Szeretem!
Nem hitt. Lesszakasztott egy akácágat és kimondhatlan kedvességgel kérdezte a régi bohókás auguriumot.
— Szeret... nem szeret... szeret... szeret... nem szeret...
— Lásna, hogy szeretem!... Kiáltottam diadallal, mikor az utolsó levél is a föld felé kerengett.
— Hazudik a levél!
— De nem hazudom én!
— Jó, elhiszem!
— De szeret-e maga? Kérdem most én.
— Az örülésem, elégek.
— Hányssor égett maga el!...
— Ah, maga malicziózus. Most először.
— Először?
— Igen először. Sohasem szerettem igazán. Mindig bolondítottam, de valóban csak magát szerettem.
— Hm!
— Semmi hmevés. Tudja maga azt jól. De most írjuk meg a szerződést.
— A vérszerszódást! Már egészen elfelejtettem.
— Lásna!
És egy Torquemadához méltó türelemmel vizsgálta a tüket, vajlon nem rószdásak-e. Elővettem tollkésemet, hogy ujjamat felkarcsoljam.
— Ne, ne — fogta el a kést — a tüvel és az én véremmel írjuk meg.
— Az nem érvényes! Nem állok rá. Maga

az enyémmel írja meg a saját szerződését, a magáéval írom az enyémet.

— **Nem, nem engedem. Sohasem, az fáj magának.**

És azzal fogta a kést és mellére rejtette. Könnyű csipkét feltolta és karját példás heroizmussal felkarcsolta. A vér nagy cseppben serkedt ki és a sebben megállt.

— Irjuk! Szólt lelkesedve.
— De ma péntek van és tizenharmadika.
— Incselkedtem vele.

Erre nem gondolt, lecsüggenő fejét szomoruan, de ismét felpattant.

— Irjuk hát a tisenkettődikét.
— De az hamisítvány!
— Jó legyen hát tizenhárom.

— Megvan. Mit írjak még?
— Irja: Csak téged szeretlek! Soha más!
El nem hagylak. Örökre szeretlek.

— Ne oly gyorsan, kifogy a tinta.
— No már, hát az én vérem tinta?
— Édes tinta!

— Az más. Meg van, meg van!
A vértinta lassan megolvadt. A seben egy vér pont állott, azt megcsókoltam.

Asután magam metszettem fel az ujjamat, de nem akart sikerülni.

— Jaj kevés a vérem. Tudja olyan halvérem van. Bizonyosan viassint is lesz.

De erre nem figyelt, csak aggódva néste mit teszek.

Végre sikerült és nagy cseppekben bugyogott be. Belemártott és tollba mondtam.

— Örökké szeretlek!
Alá is írta. Oda írta a napot, órát, évet, hónapot is. Rádással megis esküdöm a nagy arany keresztre. Szívvel cselekedtem.

El voltam zálogolva.

És ha most néha felvillan a féltékenység lidérese, rögtön előveszi a vérszerszódást.

— A lassu járásbíró. A szegedi ügyvédeknek örökös panaszuk az ottani bírósági hivatalok iránt. Legutóbb Pillich Kálmán beadványt intézett a polgármesterhez, hogy a hatóság az igazságügyminiszternél kérjen személyzet szaporítást a járásbírók részére, mert ott az ügyek menete oly lassu, hogy szinte lehetetlen az irások igazságát kivárni. Pillich levele a közgyűlés elé került, amely azt határozta, hogy mielőtt az ügyben intézkednének, kérjenek róla véleményt az ügyvédi kamarától. Ez meg is történt, ma jött meg a kamarától a válasz. Az ügyvédi kamara elnöksége kijelenti, hogy bár számadatai nincsenek, tudja, hogy a járásbíróknál tarthatatlan az állapot az expedíció lassúsága miatt. A kamara ezt különben az igazságügyminiszterhez felküldött jelen tésében is erősen hangsúlyozta.

— Orvosok egymás ellen. A szegedi fenyítő járásbírósnál tegnap két orvos állt egymással szemben. Regdon Károly volt a panaszos és vádolta Herczl Fülöpöt azzal, hogy néhai Abraham József betegyánál, Abraham Julianna, Krisztina, Mihály, János, öz. Abraham Józsefné és ifj. Abraham János jelenlétében állította, hogy Regdon dr. 3 napi gyógykezelésével, a beteg Abraham Józsefet elevenen a föld alá temette; gyógyszerai a beteg gégejét és beleit összemarták, ami pedig vele szemben a rágalmazás és becsületsértés vétségét képezi. Heves védelmében előadta, hogy ő a beteget megvizsgálta és az orvosoktól neki, hogy a Regdon által adott orvosság a torkát égeti. Ekkor ő más orvosságot adott a betegnek, akit ő is menthetetlennek tartott. A panaszlevélben inkriminált kifejezéseket nem fogadja el magának. Ezután a tanú kihallgatásra került a sor. Id. Abraham János, aki Herczl drt első látogatása alkalmával fogadta, vallja, hogy amikor ő megmondta Herczl doktornak, hogy Regdon dr. gyógyítja a beteget, Herczl dr. kijelentette, hogy ő nem tatarozza azt, amit Regdon dr. elrontott; ezt az embert (a beteget) elevenen a föld alá temetik. A vád- és védbeszédek meghallgatása után a törvényszék Herczl Fülöpöt becsületsértés vétségében büntöské mondta ki és ezért 200 frtra ítélte, a rágalmazás vádját alól panaszlatot a bíróság felmentette, mert a rágalmazás fogalmához megkivántható nyilvánosság nem volt meg az esetben és mert „az elevenen a föld alá temetik“ kifejezésen kívül egyetlenegy, a panaszlatotnak tulajdonított állítások sem alkalmasak a rágalmazás minősítéséhez és mert a kuria kimondta, hogy az egyik orvosnak a másik orvos gyógykezelésére vonatkozó nyilatkozatai nem képeznek rágalmazást. Az ítélet ellen mindkét fél képviselője fellebbezést jelentett be.

— Öngyilkos pénzügyőr. Draskovics Ottó pankotai pénzügyőri vigyázó agyonlőtte magát szolgálati fegyverével. A lövés számára rémülve futottak be szobájába s ott találták a szerencsétlen öngyilkost tátongó sebével, fegyverét még akkor is kezéi közt tartotta. A golyó fején keresztül a falba furdott. Feljebbvalójához írt levelében reménytelen szerelmet mond tette okául.

— Egy hírhedt betyár elfogatása. A szegedi csendőrség érdemei ismét gazdagabbak lettek, elfogták ugyanis Rajcsányi Kálmánt, a délvidék egyik leghíresebb futóbetyárját. Hallatlan vakmerőséggel rontott ez a bandita a rónák elhagyott tanyáira éjnek idején, őlt, rabolt, fosztogatott, lepott lovakat szállított Szerbiába, amely „érdekes“ tartomány neki is, mint annyi magyar Alföldön garasdalkodó ziványoknak megbúvó helye volt hosszú ideig. Ha itthon a rónákon nagyon a sarkában érekte a csendőrök, csak menekült át a kis királyi birodalmába és ott biztonságban bujkált egy darabig, míg astán újfőnt visszatért a határon.

A régen keresett ügyes fejű bandita most pórál járt végre, megszorult a bánáti Ujfalu községben, ahol áruháiban látogatásban volt — egy kicsit körülnézni: hol, kinélik vannak a legzsibosabb lovak?

Itt jutottak nyomába a csendőrök, Tyll szegedi főhadnagy utána küldte legügyesebb embereit Hubert Gyula csendőrmester vezetésével és egy lefűlétek az elszánt vad banditát, hogy ellentállásra sem gondolhatott.

— Rémes gyilkosság történt a kubini határon. Andresska Russalint egy fejszéssel teljesen összevagdosta a kocsi, Dája Luka. A rémes eset részletei a következők. Andresska Russalint nem szerette a felesége. Örökös volt a perpatvar közöttük, s az asszony végre szerető után nézett és viszonyt is folytatott Dája Luka nevű kocsisával, és elakarta a férjet láb alól tenni. Megmérgezett levest adott neki enni, a férj sokáig beteg volt utána, de nem akarta hinni a nejeéről terjesztett rémhíreket. Erre az asszony egy kurussalót fogadott fel, de annak sem sikerült a férjet koporsóba tenni. Végre a bűnös asszony rábeszélte kocsi szeretőjét, hogy verje agyon a férjét. Dája egy súlyos fejszéssel összevagdosta fölismerhetetlenségig áldozatát. Asután boeskorá snijával meg-

kötöve, végig vonszolta a göröngyös uton a Tiszáig. Itt astán őibe kapta a véres testet és behajította jó ölnyire a folyóba. Az áldozat kiömlő vére pirosra festette jó darabon a Tisza hullámain. A gyilkos arcaát, kezét, ruháját is összefecskendezte vérrel. Andresska holteatét másnap megtalálták. A csendőrség elfogta a gyilkost és büntetését s azok most a karánsebesi börtönben várják büntetésüket.

Törvényszéki csarnok.

— Végtagyalás. Brankov Axentie szándékos emberölés és kétzseri súlyos testi sértés büntette miatt állt tegnap a kir. büntető törvényszék előtt. Ugyanis korcsmai verekedés közben múlt év karácsony harmad napján felhasított Petkov Péter gaádi gazda hasát, úgy hogy összes zsigerei kifordultak s ennek folytán harmadnapra meg is halt. Vádlottat, ki Gaadon a legveszélyesebb verekedő hírében áll s már két ízben volt súlyos testi sértésért megbüntetve, a kir. törvényszék dr. Vég Lajos hatóságos védbeszédek meghallgatása után halált okozó testi sértés büntetésében ismervén büntöské, 7 évi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen egy a kir. ügyész mint a védő fellebbezéssel éltek.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése április 20-án.)

Budapest, április 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház ma egy rövid ülést tartott, melyben több kisebb ügyet intéztek el.

Nagy szenzációt keltett Andreánszky báró interpellációja, melyben arra hivta fel a miniszter figyelmét, hogy Schosberger Henrik birtokán másfél év óta dühöng a marhák között a tüdőlob.

A ház holnap nem tart ülést. Szombaton Károlyi Gábor gróf és Urányi Imre indítványait fogják tárgyalni.

Belgrádi hírek.

Budapest, április 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgrádból a miniszterium kellemetlen helyzetéről hozt hírt a táviró Mihály metropolita egyszerre népszerűtlen emberré lett, a liberálisok neki tulajdonították bukásukat, a radikálisok előtt is elvesztette népszerűségét. A metropolitának az a szándéka, hogy leköszön diszes állásáról, és kivándorol Oroszországba. Az oroszok azt kívánják, hogy a szerbek békében hagyják a metropolitát, a radikálisok azonban nem akarják őt tovább metropolitának tűrni. E miatt nagy a zavar Szerbiában. A kormány nem akar Oroszország akatatóval ellenkezni, viszont azonban a radikálisok akaratát is teljesíteni akarja. Mihály metropolita lakása előtt folytonosak az izgató jelenetek. Katonassággal kell élete biztonságát őriztetni. A fiatal király dicsérendő erélyvel akarja Szerbia zavart belügyeit rendezni, de rá nézve épp úgy mint Dokicsra nézve is rendkívül kellemetlen az ügyek ilyen fordulata.

Ma reggel el volt terjedve a hír, hogy Bulgáriában kiütött a forradalom, a hír nem bizonyult igaznak, és kitűnt, hogy a jelenlegi kormány ellenségei terjesztették.

A belgrádi „Vidéló“, cikket közöl arról, hogy Risztics fiát, aki titkár a párisi követségnél egy állítólag elkövetett pénzes levél — lopásért helyezték vád alá.

Mindenki elismeri, hogy Szerbiában a helyzet nem oly tiszta, mint néhány nap előtt, amikor az államcsiny történt.

Rajner főherceg utja.

Budapest, ápr. 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Udineből sürgőnyik, hogy Rajner főherceg tegnap este ott átut zott Róma felé. Kisérőben Bruck báró osztrák-magyar nagykövet, Pott ezredes katonai attasché, és Rasini di Mortigliendó elass vezérőrnagy. A vonat 25 percig állott s ez alatt a főherceg kíséretével a perrenon bészégetett.

A sztrájk vége.

Budapest, április 20. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Belgiumban a képviselőház elfogadta a választói jogról szóló reformjavaslatot. A zavargások megszűntek, a munkások örömjongva járták be az utcákat, majd ujra munkába álltak. A sztrájk megszűnt, egész Belgiumban nagy az öröm.

VASUT-ÜGYEK.

M. kir. államvasutak üzemeltetése Aradon.

(Pályázati hirdetmény.) A m. kir. államvasutak mezőturi állomásán levő felvételi épület megnagyobbítása, átalakítása és ugyanott egy új veranda építésének biztosítására ezennel nyilvános pályázat hirdetik. Az építési munkák egységáruk szerint és utánmérés alapján fognak kiadni. A tervek, ajánlati költségvetések, az építés végrehajtására vonatkozó feltételek és a szerződési tervezet a m. k. államvasutak aradi üzemeltetése pályafeltöltési és építési osztályának hivatalos helyiségeiben (Arad, főút, Arad-csanádi vasuti palota, I. emelet) valamint a mezőturi osztálymérnökségnél (Mezőtúr, Bazár-épület, I. emelet) a hivatalos órák alatt megtekinthetők és 50 kr-ért megszereshetők. Az építkezés elvállalására az ajánlati költségvetési ürlapokba a munkák teljesítésére vonatkozó egységáruk bejegyzendők s azok a zárt ajánlattal együtt kellően bélyegezve f. évi április hó 30-ának, déli 12 órájáig a következő címzéssel adandók be: „A m. kir. államvasutak üzemeltetőségének Aradon. Ajánlat a mezőturi felvételi épület megnagyobbítására és átalakítására.“ Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, azaz 1893. évi április hó 29-én déli 12 óráig 2100 forint, azaz o. é. kétezregy száz forint bánatpénz lesz a magy. kir. államvasutak aradi üzemeltetése gyűjtőpénztárába készpénzben vagy állami betétekre alkalmas értékpapirokban leteendő. Az ajánlatokban a fenti bánatpénz lefizetésének megtörténte felemlítendő. Az értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb utolsó napi árfolyammal számítandók, de soha névértéken felül. Készpénzben letett óvadék után kamat nem követelhető. Ezen feltételektől eltérő, vagy határidő után, vagy pedig táviratilag beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek tértivevényre adandók fel. Az ajánlatok között a szabad választás jogát az üzemeltetés magának fentartja, tekintet nélkül az ajánlott egységáruk nagyságára. A pályázat eredményéről f. é. április hó 30-ika után való napokban a pályázók értesítettetni fognak. Arad, 1893. évi április hó. Az üzemeltetés.

Magyar királyi államvasutak.

(A kivételes díjszabások hatályon kívül helyezésének visszavonása.) A „Vas és Közlekedés“ folyó évi 34. számában 31711/1893. sz. alatt a Rajna-mainai átrakodási forgalom díjszabásaira nézve közzétett hirdetmény ezennel visszavonatik. Az említett kötelekben 1892. május 1-től gabonaművekre és 1892. december 1-től gyümölcszállítására életbeléptetett kiv. díjszabások a cs. kir. szab. déli vasúttársasági állomásokkal való forgalomban is további intézkedésig hatályban maradnak. Budapest, 1893. április havában. A magy. kir. államvasutak igazgatósága a többi érdekelt vasutak nevében is.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

(Osztrák-magyar-francia vasuti kötelek. Kivételes díjszabás életbeléptetése juh- és sertésküldeményekre.) F. évi május hó 1-ével a magyar királyi államvasutak budapesti és kőbányai állomásairól Delle átmenet Avricourt és Amanweiler átmenetre Párisba és azoatul való rendeltetéssel teherárúként emeletes kocsikban szállítandó juh- és sertésküldeményekre kivételes díjszabás fog életbeléptetni. Ezen kivételes díjszabás példányai a részleges osztrák-magyar vasuti igazgatóságoknál 10 o. é. krajczárért illetve 20 ctsért szereshetők meg. Budapest, 1893. április hóban. A magyar királyi államvasutak igazgatósága a részleges vasutak nevében is.

Magy. kir. államvasutak.

(Magyar-osztrák-német fa- és kéregforgalom.) A fenti forgalomban 1888. évi augusztus hó 1-től érvényes A kivételes díjszabásban megjelölt faemlékeknek a kassa-oderbergi vasut alább felsorolt állomásairól Schirgiswalde szász államvasutak állomására való szállításával kocsi- és fuvarlevelenkint 10,000 kg. feladása vagy ezen súly után járó viteldij fizetése mellett f. évi április hó 1-től a következő rovatólasi díjtételek alkalmaztatnak: Eperjesről 2.16, Márkusfalváról 2.00 és Szepe-Olasz-Várallyáról 2.03 márka 100 kgonkint. Budapest, 1893. ápril 14. A magy. kir. államvasutak igazgatósága az érdekelt vasutak nevében.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Főmunkatárs: Jurkovic Aladár.

